

*Teisės reikalų komitetas
Pirmininkas*

10.9.2018

Anneleen Van Bossuyt
Pirmininkei
Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto
STRASBŪRAS

Tema: Nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos Komisijos prašymų įmonėms ir įmonių asociacijoms, kad pateiktų vidaus rinkos ir susijusių sričių informaciją, teikimo sąlygos ir tvarka, teisinio pagrindo (COM(2017)0257 – C8-0140/2017 – 2017/0087(COD))

Gerb. Pirmininke,

2018 m. balandžio 3 d. laiške Jūs Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto (IMCO) vardu paprašėte Teisės reikalų komiteto (JURI) pagal Parlamento Darbo tvarkos taisyklių 39 straipsnio 2 dalį pateikti nuomonę dėl teisinio pagrindo, kurį Komisija pasirinko rengdama pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos sąlygos ir tvarka, pagal kurias Komisija gali prašyti įmonių ir įmonių asociacijų pateikti informaciją, susijusią su vidaus rinka ir susijusiomis sritimis¹, taip pat vadinama bendrosios rinkos informacijos rinkimo priemone SMIT², tinkamumo.

Pirminis Komisijos pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 43 straipsnio 2 dalimi, 91 straipsniu, 100 straipsniu, 192 straipsniu, 194 straipsnio 2 dalimi ir 337 straipsniu. Vienu pakeitimu, priimtu per balsavimą dėl IMCO pranešimo, siekiama, kad pirmiau minėtas teisinis pagrindas būtų pakeistas vien SESV 337 straipsniu.

Tam reikėtų pakeisti įprastą teisėkūros procedūrą ne teisėkūros procedūra, kaip nurodyta 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 25 punkto trečiojoje pastraipoje, ir dėl to Parlamentas, Taryba ir Komisija turėtų keistis nuomonėmis. Taikomi Darbo tvarkos taisyklių 63 straipsnis kartu su 39 straipsniu.

¹COM(2017) 257 final.

I - Bendra informacija

2015 m. spalio 28 d. Komisija, paskelbdama bendrosios rinkos strategiją, pabrėžė, kad ji „pasiūlys reglamentavimo iniciatyvą, kuri leis jai rinkti patikimą informaciją tiesiogiai iš atrinktų rinkos dalyvių, siekiant apsaugoti ir pagerinti bendrosios rinkos veikimą“.¹ Ta bendrosios rinkos informacijos rinkimo priemonė būtų bendros vykdymo užtikrinimo strategijos dalis, kuriai būdingas „sisteminis požiūris, apimantis visus politikos rengimo etapus nuo politikos priemonės kūrimo ir įgyvendinimo iki informavimo, laikantis geresnio reglamentavimo principų. *Tai pasakytina ir apie geresnį vertinimo ir vykdymo užtikrinimo aspektų integravimą politikos formavimo etapu, ir apie valstybėms narėms teikiamą geresnę pagalbą ir rekomendacijas dėl bendrosios rinkos taisyklių įgyvendinimo, ir apie nuoseklesnę ir veiksmingesnę vykdymo užtikrinimo politiką, kuria siekiama, kad visuose sektoriuose būtų geriau laikomasi bendrosios rinkos taisyklių ir ES teisės apskritai.*“

2017 m. gegužės 2 d. Komisija pristatė atitikties dokumentų rinkinį, kurį sudaro trys pasiūlymai dėl praktinio bendrosios rinkos veikimo tobulinimo, įskaitant pasiūlymą, kuriuo nustatomos Komisijos prašymų įmonėms ir įmonių asociacijoms, kad pateiktų vidaus rinkos ir susijusių sričių informaciją, teikimo sąlygos ir tvarka ir sukuriamą bendrosios rinkos informacijos rinkimo priemonė.

Šis Komisijos pasiūlymas pagrįstas SESV 43 straipsnio 2 dalimi, 91, 100, 114, 192 straipsniais, 194 straipsnio 2 dalimi ir 337 straipsniu.

II – Susiję Sutarties straipsniai

Komisijos pasiūlyme kaip teisinis pagrindas nurodomi šie Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo straipsniai:

Pagal SESV III antraštinės dalies „Žemės ūkis ir žuvininkystė“ III dalį „Sąjungos politika ir vidaus veiksmai“:

43 straipsnio 2 dalis

(EB sutarties ankstesnis 37 straipsnis)

2. Europos Parlamentas ir Taryba, spręsdami pagal įprastą teisėkūros procedūrą ir pasikonsultavę su Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu, nustato 40 straipsnio 1 dalyje numatytą bendro žemės ūkio rinkų organizavimo formą ir kitas nuostatas, kurių reikia bendros žemės ūkio ir žuvininkystės politikos tikslams pasiekti.

Pagal VI antraštinę dalį („Transportas“):

91 straipsnis

(EB sutarties ankstesnis 71 straipsnis)

¹2015 m. spalio 28 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Bendrosios rinkos tobulinimas: daugiau galimybių piliečiams ir įmonėms“ COM(2015) 550 final, p. 17.

1. **Siekdama įgyvendinti 90 straipsnį** ir atsižvelgdama į transporto ypatumus, Europos Parlamentas ir Taryba, sprenddami **pagal įprastą teisėkūros procedūrą** ir pasikonsultavę su Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu bei Regionų komitetu, nustato:

- a) bendras taisyklės, taikomas tarptautiniam transportui, vykstančiam į valstybės narės teritoriją ar iš jos arba vykstančiam per vienos ar keleto valstybių narių teritoriją;
- b) sąlygas, kuriomis vežėjai nerezidentai gali valstybėje narėje teikti transporto paslaugas;
- c) priemonės transporto saugumui gerinti;
- d) **kitas atitinkamas nuostatas.**

[...]

100 straipsnis

(EB sutarties ankstesnis 80 straipsnis)

1. Šios antraštinės dalies nuostatos taikomos geležinkelių, kelių ir vidaus vandens kelių transportui.

2. Europos Parlamentas ir Taryba, **sprenddami pagal įprastą teisėkūros procedūrą**, gali priimti **atitinkamas jūrų ir oro transporto nuostatas**. Jie sprendžia pasikonsultavę su Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu bei Regionų komitetu.

Pagal 3 skyrių („Teisės aktų suderinimas“):

114 straipsnis

(EB sutarties ankstesnis 95 straipsnis)

1. Išskyrus tuos atvejus, kai Sutartyse nustatyta kitaip, 26 straipsnyje iškeltiems tikslams pasiekti taikomos toliau dėstomos nuostatos. Europos Parlamentas ir Taryba, sprenddami **pagal įprastą teisėkūros procedūrą**, pasikonsultavę su Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu, **nustato priemones valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatoms, skirtoms vidaus rinkos sukūrimui ir veikimui, suderinti.**

[...]

Pagal XX antraštinę dalį („Aplinka“):

192 straipsnis

(EB sutarties ankstesnis 175 straipsnis)

1. Europos Parlamentas ir Taryba **įprasta teisėkūros procedūra**, pasikonsultavę su Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu bei Regionų komitetu, sprendžia, **kokių veiksmų Sąjungai reikia imtis, kad būtų pasiekti 191 straipsnyje nurodyti tikslai.**

2. Nukrypdoma nuo 1 dalyje numatytų sprendimų priėmimo tvarkos ir nepažeisdama 114 straipsnio, Taryba, sprendama pagal specialią teisėkūros procedūrą ir pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu bei Regionų komitetu, vieningai priima:

a) iš esmės fiskalinio pobūdžio nuostatas;

b) priemones, turinčias įtakos:

— miestų ir kaimų planavimui;

— kiekybinio vandens išteklių valdymui arba tiesiogiai ar netiesiogiai tų išteklių buvimui;

— žemės naudojimui, išskyrus atliekų tvarkymą;

c) priemones, turinčias nemažai įtakos valstybėms narėms, kai šios renkasi skirtingus energijos šaltinius ir savo energijos tiekimo bendrą struktūrą.

Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu ir pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu bei Regionų komitetu, gali vieningai nuspręsti leisti pirmojoje pastraipoje nurodytose srityse taikyti įprastą teisėkūros procedūrą.

3. Siektinus prioritetinius tikslus nustatančias bendrąsias veiksmų programas Europos Parlamentas ir Taryba priima sprendami pagal įprastą teisėkūros procedūrą ir pasikonsultavę su Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu bei Regionų komitetu.

Šioms programoms įgyvendinti reikalingos priemonės priimanos laikantis, priklausomai nuo aplinkybių, 1 arba 2 dalyje numatytų sąlygų.

[...]

Pagal XXI antraštinę dalį („Energetika“):

194 straipsnio 2 dalis

2. Nepažeidžiant kitų Sutarčių nuostatų taikymo, Europos Parlamentas ir Taryba, **sprendami pagal įprastą teisėkūros procedūrą, nustato priemones, būtinąs 1 dalyje nurodytiems tikslams pasiekti**. Šios priemonės patvirtinamos pasikonsultavus su Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu bei Regionų komitetu. Nepažeidžiant 192 straipsnio 2 dalies c punkto, jos neturi poveikio valstybės narės teisei apibrėžti savo energijos išteklių naudojimo sąlygas, pasirinkti tarp skirtingų energijos šaltinių ir nustatyti bendrą energijos tiekimo struktūrą.

Pagal SESV septintąją dalį „Bendrosios ir baigiamosios nuostatos“:

337 straipsnis

(EB sutarties ankstesnis 284 straipsnis)

Komisija, laikydamosi pagal Sutarčių nuostatas **Tarybos sprendžiant paprasta balsų dauguma** nustatytų apribojimų ir sąlygų, gali **rinkti bet kokią informaciją ir daryti bet koki patikrinimą, reikalingą jai patikėtoms užduotims atlikti**.

Be to, atsižvelgiant į pateiktas kryžmines nuorodas, reikėtų atsižvelgti į šiuos straipsnius:

26 straipsnis

(EB sutarties ankstesnis 14 straipsnis)

1. Sąjunga, siekdama sukurti vidaus rinką ar užtikrinti jos veikimą, imasi priemonių pagal atitinkamas Sutarčių nuostatas.

2. Vidaus rinką sudaro vidaus sienų neturinti erdvė, kurioje pagal Sutarčių nuostatas užtikrinamas laisvas prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimas.

3. Taryba remdamasi Komisijos pasiūlymu nustato gaires ir sąlygas, reikalingas tolydžiai pažangai visuose atitinkamuose sektoriuose užtikrinti.

90 straipsnis

(EB sutarties ankstesnis 70 straipsnis)

Sutarčių tikslų šioje antraštinėje dalyje reglamentuojamais klausimais siekiama vykdant bendrą transporto politiką.

191 straipsnio 1 dalis

(EB sutarties ankstesnis 174 straipsnis)

1. Sąjungos aplinkos politika padeda siekti šių tikslų:

—išlaikyti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę;

—saugoti žmonių sveikatą;

—apdairiai ir racionaliai naudoti gamtos išteklius;

—remti tarptautinio lygio priemones, skirtas regioninėms ar pasaulinėms aplinkos problemoms spręsti, visų pirma kovai su klimato kaita.

194 straipsnio 1 dalis

1. Kuriant vidaus rinką ar jai veikiant ir atsižvelgiant į poreikį išsaugoti ir gerinti aplinką, Sąjungos energetikos politika, vadovaujantis valstybių narių solidarumu, siekiama:

a) užtikrinti energijos rinkos veikimą;

b) užtikrinti energijos tiekimo saugumą Sąjungoje;

c) skatinti energijos vartojimo efektyvumą, taupų energijos vartojimą, naujų bei atsinaujinančių energijos formų plėtojimą,
ir

d) skatinti energetikos tinklų sujungimą.

III ES Teisingumo Teismo praktika dėl teisinio pagrindo pasirinkimo

Teisingumo Teismas tradiciškai laiko tinkamo teisinio pagrindo klausimą konstitucinės svarbos reikalu, užtikrinančiu, kad būtų laikomasi kompetencijos suteikimo principo (ES sutarties 5 straipsnis) ir apibrėžiančiu Sąjungos kompetencijos pobūdį ir aprėptį¹. Taigi teisinio pagrindo pasirinkimas nėra diskrecinis. Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką „Bendrijos priemonės teisinio pagrindo pasirinkimas turi būti grindžiamas objektyviais veiksniais, kuriems taikoma teisminė peržiūra ir kurie pirmiausia apima priemonės tikslą ir turinį“². Todėl, pasirinkus netinkamą teisinį pagrindą, atitinkamas teisės

¹Nuomonė 2/00 [2001], Rink. I-9713, 5 dalis.

²Sprendimo Byloje C-411/06 Komisija prieš Parlamentą ir Tarybą, [2009], Rink. p. I-7585, 45 punktas.

aktas gali būti panaikintas. Atsižvelgiant į tai, teisinio pagrindo pasirinkimas negali priklausyti tik nuo institucijos įsitikinimo siekiant užsibrėžto tikslo. Institucijos pageidavimas aktyviau dalyvauti priimant atitinkamą priemonę, aplinkybės, kuriomis priemonė buvo priimta, ir darbas, kuris buvo atliktas kitose srityse, vykdant atitinkamą priemonę aprėpiamus veiksmus, neturi reikšmės nustatant tinkamą teisinį pagrindą¹.

Jei išnagrinėjus priemonę paaiškėja, kad ja siekiama dviejų tikslų arba tikslas turi dvi sudedamąsias dalis, ir jei vieną iš šių tikslų arba vieną iš šių dalių galima išskirti kaip pagrindinį (-ę) ar dominuojantį (-čią), o kitą – tik kaip papildomą, teisės aktas turi būti grindžiamas tik vienu teisiniu pagrindu, t. y. tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar dominuojantis tikslas arba pagrindinė ar dominuojanti sudedamoji dalis². Tačiau tuo atveju, kai priemone tuo pat metu siekiama kelių tikslų arba jį sudaro kelios neatsiejamoms sudedamosios dalys, iš kurių nė viena nėra papildoma ir netiesioginė, palyginti su likusiomis, – toks aktas turės būti grindžiamas skirtingais atitinkamais teisiniais pagrindais³, jei atitinkamiems teisiniams pagrindams nustatytos procedūros suderinamos su Europos Parlamento teise ir jai nekenkia⁴.

IV Pasiūlymo tikslas ir turinys

Šio pasiūlymo tikslas, kaip teigiama Komisijos aiškinamajame memorandume, yra „*padėti Komisijai stebėti ir užtikrinti vidaus rinkos taisyklių vykdymą sudarant jai sąlygas laiku gauti išsamią ir patikimą kiekybinę ir kokybinę informaciją iš atrinktų rinkos dalyvių teikiant tikslingus prašymus pateikti informacijos*“. Toliau Komisija nurodo, kad „[š]ios iniciatyvos tikslas – pagerinti Komisijos galimybes gauti rinkos informaciją, **reikalingą jos užduotims atlikti pagal ES sutarties 17 straipsnį, siekiant spręsti rimtas vidaus rinkos taisyklių taikymo problemas.**“

23 konstatuojamoje dalyje teigiama, kad pasiūlymo tikslas – „*sudaryti Komisijai palankesnes sąlygas gauti rinkos informaciją, kuri yra būtina jos užduotims atlikti užtikrinant sklandų vidaus rinkos veikimą.*“

Komisija 1-joje konstatuojamoje dalyje paaiškina, kad „*tam tikrais atvejais dėl informacijos trūkumo, kuris neigiamai veikia Komisijos veiksmus taikant Sąjungos teisę vidaus rinkos srityje, padidėja pavojus, kad vidaus rinkoje prekybai sunkumų kyla dėl nacionaliniu lygmeniu nekoordinuojamo vykdymo užtikrinimo arba dėl nevienodo nacionalinio lygmens reglamentavimo sprendžiant šias problemas.*“ 3-joje konstatuojamoje dalyje teigiama: „*kad tokie sunkumai būtų efektyviai ir veiksmingai nustatyti ir, kai tinkama, sprendžiami, būtina užtikrinti galimybę laiku gauti išsamią, tikslią ir patikimą kiekybinę ir kokybinę rinkos informaciją*“.

Visų pirma, veikdama kaip Sutarčių sergėtoja pagal ES sutarties 17 straipsnio 1 dalį, Komisija reikėtų turėti galimybę susipažinti su visa susijusia faktine informacija. Tačiau Komisija ne visada gali remtis skundo pateikėjų ar valstybių narių pateikta informacija (5 konstatuojamoji

¹Byla C-269/97 Komisija prieš Tarybą, Rink. p. I-2257, 44 punktas.

²Bylos C-491/01 British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco, EU:C:2002:741, 94 punktas; T-526/10 Inuit Tapiriit Kanatami, EU:C:2013:215, 66 punktas;

³Sprendimo byloje C-211/01 Komisija prieš Tarybą, Rink. p. I-08913, 40 punktas; Sprendimo byloje C-178/03 Komisija prieš Europos Parlamentą ir Tarybą, Rink. p. I-107, 43–56 punktai.

⁴Sprendimo byloje C-300/89 Komisija prieš Tarybą („Titano dioksidas“), Rink. p. I-2867, 17–25 punktai; Sprendimo byloje C-268/94 Portugalija prieš Tarybą, Rink. p. I-6177.

dalį). 4 konstatuojamojoje dalyje primenama, kad pati Komisija neturi tyrimo įgaliojimų, kad galėtų padėti užtikrinti Sąjungos teisės vykdymą vidaus rinkos srityje ir kad esami su konkurencijos taisyklėmis susiję tyrimo įgaliojimai „*remiantis jų teisiniu pagrindu gali būti naudojami tik nustatytose srityse ir pagal juos informacija negali būti renkama ir naudojama kitais su vidaus rinka susijusios politikos tikslais*“;

Todėl, kaip nurodyta 8 konstatuojamojoje dalyje, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai kraštutiniu atveju paprašyti įmonių ir įmonių asociacijų tiesiogiai laiku pateikti išsamią, tikslią ir patikimą kiekybinę ir kokybinę rinkos informaciją, jei paaiškėja, kad kiti informacijos šaltiniai yra neprieinami, nepakankami ar netinkami ir todėl neveiksmingi.

Tokių įgaliojimų suteikimo tikslas – *suteikti Komisijai papildomą galimybę nustatyti faktus, kai tai yra griežtai būtina vykdant pagal SESV Komisijai patikėtą užduotį užtikrinti Sąjungos teisės taikymą siekiant sukurti vidaus rinką ir užtikrinti jos veikimą*. (10 konstatuojamoji dalis) 10 konstatuojamojoje dalyje taip pat patikslinama, kad *tokių įgaliojimų tikslas nėra suteikti Komisijai naujus vykdymo užtikrinimo įgaliojimus, kaip antai įgaliojimus nagrinėti pavienių rinkos dalyvių vidaus rinkos srityje padarytus Sąjungos teisės pažeidimus*.

10 konstatuojamojoje dalyje taip pat patikslinama: „*kad būtų sukurta visapusiškai veikianti vidaus rinka*“ SMIT taikymo sritis apima ekonomikos sektorius vidaus rinkoje, kuriai SESV numatyta bendrą politiką, t. y. žemės ūkį ir žuvininkystę (išskyrus jūrų biologinių išteklių apsaugą), transportą, aplinką ir energetiką.

12 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad „*šių prašymų pateikti informaciją tikslas yra išspręsti numanomą, t. y. turima informacija pagrįstą, rimtą problemą, kilusią taikant Sąjungos teisę vidaus rinkos, žemės ūkio ir žuvininkystės (išskyrus jūrų biologinių išteklių apsaugą), transporto, aplinkos apsaugos ir energetikos srityse*“.

14 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodo, kad „*numatyta tyrimo priemonė ypatingai naudinga Komisijai užtikrinant Sąjungos teisės taikymą vidaus rinkos srityje. Ji taip pat naudinga susijusioms valstybėms narėms vėliau imantis vykdymo užtikrinimo veiksmų, kuriems atlikti būtų reikalinga naudojantis šiais įgaliojimais surinkta ir susijusioms valstybėms narėms Komisijos atskleista aktuali informacija*“. ir „*ši tyrimo priemonė taip pat galėtų būti naudinga [...] siekiant sukurti arba parengti reglamentavimo sprendimus*“. 15 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad „*Komisija turėtų turėti galimybę užtikrinti [...] prašymo pateikti informaciją vykdymą, sprendimu skirdama proporcingas vienkartinės ir periodinės baudas*“. Galiausiai, 20 konstatuojamojoje dalyje Komisija pripažįsta „*šiuo reglamentu nustatytos tyrimo priemonės išskirtinumą*“.

Kalbant apie turinį, 1 straipsnyje paaiškinama, kad Reglamente įtvirtinamos taisyklės dėl sąlygų, kuriomis Komisija gali prašyti įmonių ir įmonių asociacijų pateikti informaciją, kuri yra būtina Komisijai patikėtoms užduotims atlikti 2 straipsnyje nurodytose srityse ir prašymų pateikti tokią informaciją teikimo tvarkos. 2 straipsnyje paminėtos sritys – vidaus rinkos, kaip apibrėžta Sutarties 26 straipsnio 2 dalyje, žemės ūkio ir žuvininkystės (išskyrus jūrų biologinių išteklių apsaugą), transporto, aplinkos ir energetikos. 3 straipsnyje pateikiamos labai mažų įmonių, mažų įmonių ir vidutinių įmonių apibrėžtys. 4 straipsniu Komisijai **suteikiami įgaliojimai tiesiogiai prašyti įmonių ir įmonių asociacijų pateikti informaciją, siekiant spręsti rimtą Sąjungos teisės taikymo problemą, galinčią pakenkti svarbaus**

Sąjungos politikos tikslo įgyvendinimui. 5 straipsnio 2 dalies a punkte kalbama apie tariamą rimtą tarpvalstybinio masto kliūtį

II skyriuje nustatytos **prašymų pateikti informaciją teikimo sąlygos ir tvarka**. Komisija naudojasi SMIT tik kaip kraštutine priemone, kai jos turima informacija yra nepakankama arba netinkama ir negali būti laiku gauta dėl priežasčių, išvardytų išsamiaame sąrašė. Pasiūlymo III skyriuje **numatytos sankcijos** tuo atveju, jei įmonė nepateikia informacijos arba pateikia tik neišsamią, netikslią ar klaidinančią informaciją, o Komisijai suteikiama teisė skirti vienkartinės ir periodinės baudas.

V Analizė ir tinkamo teisinio pagrindo nustatymas

Šis Komisijos pasiūlymas pagrįstas SESV 43 straipsnio 2 dalimi, 91, 100, 114, 192 straipsniais, 194 straipsnio 2 dalimi ir 337 straipsniu.

Neoficialus Komisijos tarnybų parengtame dokumente dėl teisinio pagrindo pasirinkimo rengiant šį pasiūlymą, išskiriami du teisinių pagrindų rinkiniai: viena vertus, SESV 337 straipsnis ir, kita vertus, SESV 114 straipsnis bei 43 straipsnio 2 dalis, 91, 100, 192 straipsniai ir 194 straipsnio 2 dalis.

Pagal SESV 337 straipsnį Komisija, laikydamosi pagal Sutarčių nuostatas Tarybos sprendžiant paprasta balsų dauguma nustatytų apribojimų ir sąlygų, gali rinkti bet kokią informaciją ir daryti bet koki patikrinimą, reikalingą jai patikėtoms užduotims atlikti.

Pagal Teismo praktiką SESV 114 straipsnis yra tinkamas teisės aktų, kuriais iš tikrųjų siekiama pagerinti vidaus rinkos sukūrimo ir veikimo sąlygas šalinant kliūtis pagrindinėms laisvėms arba konkurencijos iškraipymą arba užkertant tam kelią, teisinis pagrindas¹.

Remiantis SESV 43 straipsnio 2 dalimi Europos Parlamentas ir Taryba, sprenddami pagal įprastą teisėkūros procedūrą, nustato 40 straipsnio 1 dalyje numatytą bendro žemės ūkio rinkų organizavimo formą ir kitas nuostatas, kurių reikia bendros žemės ūkio ir žuvininkystės politikos tikslams pasiekti.

SESV 91 straipsnyje numatyta, kad Europos Parlamentas ir Taryba, sprenddami pagal įprastą teisėkūros procedūrą, priima visas atitinkamas nuostatas, kurių tikslas – siekti Sutarčių tikslų vykdant bendrą transporto politiką. SESV 91 straipsnis taikomas geležinkelių, kelių ir vidaus vandenų transportui (SESV 100 straipsnio 1 dalis). Europos Parlamentas ir Taryba, sprenddami pagal įprastą teisėkūros procedūrą, gali priimti atitinkamas jūrų ir oro transporto nuostatas.

192 straipsnyje numatyta priemonių aplinkos srityje priėmimo tvarka. SESV 192 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Europos Parlamentas ir Taryba įprasta teisėkūros procedūra, sprendžia, kokių veiksmų Sąjungai reikia imtis, kad būtų pasiekti Sąjungos aplinkos politikos tikslai. Tam tikras priemonės, kurios patenka į Sąjungos aplinkos politikos sritį, vieningai priima Taryba, sprendama pagal specialią teisėkūros procedūrą ir pasikonsultavusi su Europos Parlamentu (192 straipsnio 2 dalis). Pagal 192 straipsnio 3 dalį siektinus prioritetinius tikslus

¹Pvz., žr. Sprendimo byloje C-217/04 Jungtinė Karalystė prieš Parlamentą ir Tarybą, ENISA, [2006], Rink. p. I-3771, 42 punktą.

nustatančias bendrąsias veiksmų programas Europos Parlamentas ir Taryba priima sprendami pagal įprastą teisėkūros procedūrą.

Pagal 194 straipsnio 2 dalį Europos Parlamentas ir Taryba, sprendami pagal įprastą teisėkūros procedūrą, nustato priemones, būtinąs Sąjungos energetikos politikos tikslams pasiekti.

Teismo teigimu, akto teisinis pagrindas turi būti nustatytas atsižvelgiant į jo tikslą ir turinį.

Kaip jau minėta, pasiūlymo tikslas – suteikti Komisijai galimybę vykdyti jai pagal SESV Komisijai patikėtas užduotis, kad būtų užtikrintas Sąjungos teisės taikymas, kiek tai susiję su vidaus rinkos sukūrimu ir jos veikimo užtikrinimu. Konkrečiau, pagrindinis bendrosios rinkos informacijos rinkimo priemonės (SMIT) tikslas – suteikti Komisijai informacijos rinkimo priemonę, kadangi minėtoji informacija reikalinga jos užduotims, pavestoms pagal Sutartį, vykdyti tam tikrose srityse.

Pagal Teismo praktiką SESV 337 straipsniu Komisijai suteikiama bendra kompetencija rinkti visą informaciją, reikalingą tam, kad būtų galima vykdyti Sutartyse jai pavestas užduotis, laikantis Tarybos nustatytų sąlygų ir apribojimų. Ši nuostata – tai teisės aktų, susijusių su bendra Komisijos vykdoma informacijos rinkimo veikla, teisinis pagrindas, kad tokie aktai neturėtų būti grindžiami įvairiomis Sutarties nuostatomis, kuriomis Komisijai pavedamos tam tikros užduotys ir nebūtų reikalaujama, kad toks informacijos rinkimas būtų reikalingas konkrečios ES politikos tikslams pasiekti¹.

Teismas nurodė, kad siekiant nustatyti, ar Sąjungos akto, kuriuo siekiama surinkti informaciją konkrečiame sektoriuje, teisinis pagrindas yra SESV 337 straipsnis arba konkretus teisinis pagrindas, reikia išnagrinėti, ar tas aktas gali būti laikomas būtinu siekiant konkrečiai Europos Sąjungos politikai skirtų tikslų, kiek tai susiję su jo tikslu ir turiniu.

Pasiūlymo 2 straipsnyje nurodyta, kad bendrosios rinkos informacijos rinkimo priemonė (SMIT) turi būti taikoma konkrečiose srityse. Todėl ji glaudžiai susijusi su tame straipsnyje išvardytų Sąjungos politikos sričių tikslais. Tačiau ši informavimo priemonė yra dalis bendrosios vykdymo užtikrinimo strategijos, kuria siekiama visapusiškai pagerinti bendrosios rinkos taisyklių ir apskritai ES teisės aktų laikymąsi. Informacijos rinkimas, kurį gali atlikti Komisija, atliekamas tik siekiant padėti Komisijai vykdyti savo užduotis, susijusias su Sąjungos teisės įgyvendinimu ir vykdymu. Neatrodė, kad pasiūlyme būtų nustatytos taisyklės, kuriomis SMIT būtų įtraukiama į Sąjungos taisykles, kuriomis reglamentuojama vidaus rinka ar bet kuris iš konkrečių sektorių, nurodytų 2 straipsnyje. Atrodė, kad SMIT tikslas nėra įgyvendinti tikslus, konkrečiai priskirtus vienai ar kelioms konkrečioms Sąjungos politikos sritims, o padėti išspręsti problemas, susijusias su Sąjungos teisės įgyvendinimu ir taikymu konkrečiose srityse.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į SMIT horizontalųjį pobūdį ir į tai, kad ryšys su 2 straipsnyje išvardytomis politikos sritimis yra atsitiktinis, 43 straipsnio 2 dalis, 91, 114, 100, 192 straipsniai ir 194 straipsnio 2 dalis nėra tinkami teisiniai pagrindai šiam pasiūlymui.

Dėl SESV 337 straipsnio reikėtų pažymėti, kad pasiūlymu Komisijai suteikiami įgaliojimai ne tik prašyti įmonių ir įmonių asociacijų pateikti informacijos. Iš tikrųjų, pasiūlyme teigiama,

¹Bylos C-490/10 Parlamentas prieš Tarybą, EU:C:2012:525, 63–64 punktai.

kad juo nustatoma išskirtinė Komisijos tyrimo priemonė ir vykdymo užtikrinimo priemonė. Visų pirma jo III skyrius dėl baudų ir periodiškai mokamų baudų yra labai panašus į Reglamento (EB) Nr. 1/2003, Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004 ir Tarybos reglamento (ES) 2015/1589 nuostatas, susijusias su sankcijomis. Tačiau šių teisės aktų, pagal kuriuos gali būti skiriamos baudos ir periodinės baudos, teisinis pagrindas yra susijęs tik su konkurencijos bylomis, nes tai konkrečiai numatyta Sutartyje, todėl nereikėjo remtis SESV 339 straipsniu ir jis netaikomas kitoms politikos priemonėms, susijusioms su vidaus rinka. SMIT atveju Komisijos numatytas teisinis pagrindas, t. y. SESV 337 straipsnis, tik suteikia Komisijai teisę rinkti informaciją ir atlikti patikrinimus, reikalingus jai patikėtoms užduotims atlikti, tačiau nesuteikia jokių papildomų įgaliojimų šiuo klausimu.

VI Išvada ir rekomendacija

atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, reikėtų daryti išvadą, kad SESV 43 straipsnio 2 dalis, 91, 114, 100, 192 straipsniai ir 194 straipsnio 2 dalis – SMIT netinkami teisiniai pagrindai, kaip siūlo Komisija, o dabartinis pasiūlymo tikslas ir turinys viršija SESV 337 straipsnyje nustatytus įgaliojimus.

2018 m. rugsėjo 10 d. vykusiame susirinkime 12 narių balsavus už, vienam susilaikius, balsavusių prieš nebuvo¹, Teisės reikalų komitetas atitinkamai nusprendė, rekomenduoti, kad SESV 43 straipsnio 2 dalis, 91, 114, 100, 192 straipsniai ir 194 straipsnio 2 dalis – SMIT netinkami teisiniai pagrindai, kaip siūlo Komisija, o dabartinis pasiūlymo tikslas ir turinys viršija SESV 337 straipsnyje nustatytus įgaliojimus.

Pagarbiai

Pavel Svoboda

¹ Per galutinį balsavimą dalyvavo šie nariai: Pavel Svoboda (pirmininkas), Mady Delvaux, Laura Ferrara (pirmininko pavaduotoja), Axel Voss (nuomonės referentas), Alex Mayer (pavaduojantis Mary Honeyball pagal DTT 200 straipsnio 2 dalį), Joëlle Bergeron, Geoffroy Didier, Pascal Durand, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Julia Reda, Evelyn Regner, Virginie Rozière, Francis Zammit Dimech, Tadeusz Zwiefka.